

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1899. Andra Kammaren. N:o 1.

Sedan Riksdagen i enlighet med riksdagsordningen § 2 samlats i Stockholm måndagen den 16 januari 1899, sammanträdde Andra Kammaren

Tisdagen den 17 januari

kl. 11 f. m.

§ 1.

Sammanträdet öppnades af representanten för Nora domsaga herr Johan Johansson i Noraskog, såsom den ledamot, hvilken be-
vistat de flesta riksdagarne, med följande helsningstal:

Mina herrar! Ännu en gång har jag äran öppna Andra Kam-
marens förhandlingar och helsa eder välkomna till förnyade ar-
beten. Lika litet som sina föregångare lärer den kommande
Riksdagen sakna viktiga frågor, hvilka kräfva sin lösning, men
jag är förvissad att denna kammare nu, lika som förr, skall egna
dem sin allvarliga och grundliga pröfning. Jag tillåter mig ock
uttrycka en förhoppning, att den aktning för olika meningar, som
alltid preglat kammarens förhandlingar, fortfarande skall vara
lika oförminskad, och att kammaren, fullkomligt oberoende af alla
patryckningar, sidoinflytelser eller biasigter, med lugn och sakt-
mod skall värdigt häfda sin grundlagsenliga ställning. Att vid
detta tillfälle för min del söka framhålla vissa samhällsfrågors
större vikt och betydelse framför andra, synes mig icke lämpligt;
men alla böra vi kunna enas derom att nedkalla den högstes väl-
signelse öfver våra arbeten, att uttrycka en innerlig bön och för-
hoppning, att Han måtte skydda och bevara vår äldrige och fred-
sälle Konung, vårt älskade fosterland och vårt brödrafolk! Med
denna min ödmjuka välgångsönskan varda kammarens förhand-
lingar nu började.

§ 2.

Anmäldes af herr ordföranden, att han anmodat undertecknade
att föra protokollet, till dess sekreterare hunnit utses.

Andra Kammarens Prot. 1899. N:o 1.

§ 3.

Lät herr ordföranden uppläsa berättelsen om den i § 32 riksdagsordningen föreskrifna fullmagtsgranskning, så lydande:

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för kongl. justitiedepartementet vid lagtima riksdagen i Stockholm den 16 januari 1899.

Sedan, i följd af stadgandet i 32 § riksdagsordningen, herr statsrådet och chefen för kongl. justitiedepartementet anmodat tre bland fullmäktige i riksbanken och tre bland fullmäktige i riksgäldskontoret att närvara vid den granskning af riksdagsmannafullmagter, som jemlikt riksdagsordningens nämnda paragraf borde ega rum, så infunno sig nu å anvisadt rum inom Kongl. Maj:ts kanslis embetslokal af fullmäktige i riksbanken herrar lektorn S. von Friesen, hemmansegaren m. m. Olof Jonsson och fabriksidkaren m. m. Rob. Almström samt af fullmäktige i riksgäldskontoret herrar ordföranden bland nämnde fullmäktige generaldirektören m. m. Alb. Anderson, bergsbruksidkaren J. Johansson och godsägaren m. m. G. F. Östberg.

Vid den granskning af ingifna fullmagter för ledamöter af Andra Kammaren, som derefter företogs, anmärktes den afvikelse från det i 20 § riksdagsordningen föreskrifna formulär, att i två af fullmagterna vid angifvande af tiden för riksdagsmannaskapets fortvaro uteslutits ordet »år» framför årtalet; men då berörda afvikelser icke syntes vara af beskaffenhet, att derigenom meningen förändrades eller otydlighet föranleddes, ansågos dessa fullmagter, i likhet med öfriga, mot hvilka anmärkning ej förekommit, böra godkännas.

Hvad sålunda förekommit skulle genom protokoll meddelas Andra Kammaren, hvarjemte förteckning å de kammarens ledamöter, hvilka uppvisat sina fullmagter, skulle tillika med fullmagterna till kammaren öfverlemnas.

In fidem
E. Quensel.

§ 4.

Vid upprop enligt den öfver kammarens ledamöter upprättade förteckningen befunnos samtliga ledamöter närvarande med undantag af herrar John Olsson i Stockholm, O. M. Höglund, P. Paulson, B. Dahlgren och J. I. Crusebjörn, af hvilka Paulson insändt läkarebetyg, utvisande att han vore af sjukdom hindrad att tillstädeskomma, samt öfrige, med undantag af Höglund, anmält förfall.

§ 5.

Herr ordföranden föredrog en från hans excellens herr statsministern ankommen skrifvelse, hvori meddelades, att Hans Maj:t Konungen ville i dag kl. $\frac{1}{2}$ 1 e. m. å kongl. slottet mottaga den deputation, som enligt 33 § riksdagsordningen hade att hos Konungen begära talman och vice talman för kammaren.

Härefter tillkännagaf herr ordföranden, att han anmodat nedan uppräknade kammarens ledamöter att utgöra nämnda deputation, nemligen såsom ordförande herr J. H. G. Fredholm och såsom ledamöter herrar A. Johansson i Möllstorp, P. Jönsson i Färeköp, T. P. Gussing, C. F. O. Åkerberg, C. H. Wallentin, W. T. Lundgren, Th. Lundblad, E. L. M. Hedin, P. Olsson i Åsak, C. Bergström och H. G. P. Öhngren.

§ 6.

Kammarens sammanträde upplöstes härefter till kl. 12,40 e. m.

§ 7.

Då deputationen vid nämnda tid återkom, yttrade dess ordförande:

Den deputation, som jemlikt 33 § riksdagsordningen haft sig förelagdt att hos Konungen å kammarens vägnar begära talman och vice talman, får efter uppdragets fullgörande meddela kammaren, att Hans Kongl. Höghet Kronprinsen inför oss och i statsrådets närvaro å Konungens vägnar tillkännagifvit, att Konungen utnämnt: till talman ledamoten af denna kammare grefve Robert De la Gardie och till vice talman ledamoten af denna kammare herr Axel Swartling.

§ 8.

Ålderspresidenten öfverlemnade ordförandeklubban till talmannen, hvarefter denne helsade kammaren med följande ord:

Mina herrar: Under vördsam förhoppning om att den förtroendefulla välvilja, som jag under föregaende riksdagar fått åtnjuta från kammarens sida, äfven vid denna riksdag måtte komma mig till del, helsar jag Eder, mina herrar, ännu en gång från denna plats, till hvilken Konungens förtroende å nyo kallat mig.

Det gifves skeden i staternas lif — lika väl som i den enskildes — då de yttre händelsernas gång tydligare än eljest talar sitt varnande språk. För icke länge sedan sågo vi det lilla folk, som ärft Hellas' gamla jord, i lättsinnig yra börja ett krig, från

hvilket det snart, blödande och sargadt, måste draga sig tillbaka med sina finanser förstörda och sina rikaste provinser härjade och förödda. Än närmare in på våra dagar sågo vi det stora folket på andra sidan Atlanterhafvet, som hittills ansetts såsom ett bland de fredligaste i världen, under humanitetens täckmantel, kasta sig öfver — och från deras moderland lösrycka de snart sagdt sista spillrorna af de väldiga ultramarina besittningar, som en gång gjorde Spanien till ett mäktigt verldsrike, om hvilket Carl V med stolthet kunde säga, att derinom solen aldrig gick ned.

Ehuru sins emellan himmelsvidt olika så till upphof som till dimensioner och till verkningar, hafva dock dessa båda krig gemensamt många lärdomar att gifva: de lära oss, att det icke är uteslutande eller ens i främsta rummet från furstarnes och regenternas äregiriga planer, utan fast hellre från sjelfva folkens uppjagade lidelser och intressen, som krigsfarorna hota; de lära oss, att vi ännu dess värre hafva en lång väg att gå på utvecklingens bana, innan det tusenåriga riket kan väntas inträda, som utopiisterna drömma om, der vargen och lammet skola kunna i fredlig ro lugnt hvila vid hvarandras sida; de lära oss, att ännu nog står kvar i fullt gällande kraft det gamla ordet: om du vill kunna få lefva i fred, så håll dig beredd till strid.

Den betänkliga brist på verksamt återhallande kraft, gent emot lössläppta lidelser, som Greklands statskick vid nämnda krigstillfälle företedde, samma betänkliga brist kännetecknar — äfven beträffande behandlingen af rent inre frågor — ett flertal länders konstitutionella stadgar; eller se vi icke mängenstädes, både nära och fjerran, hurusom en nyck, eller en konstlad opinion, eller en på lösliga grunder uppkonstruerad teori ofta förmår att leda representantförsamlingar till fattande och genomdrifvande af beslut, som inför kloketens och förnuftets domstol måste dömas såsom omogna, förhastade och farliga.

Väl må vi därför skatta oss lyckliga, som ega en statsförfattning, hvars — åt alla håll, både uppåt och nedåt — klokt afvägda magtfördelningar, hvilande på historisk grund och nedskrifna af erfaren statsmannavishet, äro väl egnade att hindra öfvervilningar och att stäfja våldet så väl som sjelfsvalet — från hvilket håll de än må komma — utan att hämma det stadiga arbetet på en sund utveckling och ett sant framåtskridande.

Liksom det enligt Magnus Erikssons landslag — och ännu långt dessförrinnan — var de bofaste männen inom hvarje hundari, som skickade representanter till tinget för att med konungen rådslå, så möter än i dag vid Sveriges riksmöte en på väsentligen samma grunder bildad Andra Kammare för att jemte medkammaren — äfven den folkvald — med Konungen deltaga i lagstiftningsarbetet och bestämma angående rikets tariff och behof.

I lugn och tryggande känsla af denna vår fäderneärfda, af lag och ordning bundna frihet, uttalar jag med säker tillförsigt den gamla svenska lösen: Gud bevare Konungen och beskydde fäderneslandet!

§ 9.

Herr talmannen föredrog det under § 3 här ofvan intagna protokoll; och blefvo de deri omförmälda, inför herr statsrådet och chefen för justitiedepartementet företedda fullmagter af kammaren godkända, hvarefter af herr talmannen tillkännagafs, att fullmagterna skulle i kammarens kansli till vederbörande återställas.

§ 10.

På hemställan af herr talmannen beslöt kammaren att vid nästa plenum, som utsattes till onsdagen den 18 dennes, företaga val af sekreterare, samt att nästa fredag den 20 dennes utse tre ledamöter att deltaga i talmansöfverläggningarna, två ledamöter att hafva inseende öfver kammarens kansli och vaktbetjening samt tre ledamöter att handhafva värden om kammarens ekonomiska angelägenheter.

§ 11.

Kammaren beslöt, likaledes efter hemställan af herr talmannen, som förmäde sig hafva om tiden för valen samrådt med Första Kammarens talman, att nästa måndag den 23 dennes företaga val af ledamöter och suppleanter i de ständiga utskotten, samt att suppleanternas antal skulle liksom vid föregående riksdagar vara lika med de ordinarie ledamöternas.

§ 12.

Till talareplats för de ledamöter, som kunde önska deraf begagna sig, anvisades på herr talmannens förslag den nedersta platsen i främsta stolraden till venster om talmansbordet.

§ 13.

Herr talmannen tillkännagaf, att herr Höglund nu anmält sig tillstädeskommen, och blefvo härefter de enligt § 4 här ofvan omförmälda förfall för herrar John Olsson, Paulson, Dahlgren och Crusebjörn af kammaren godkända.

§ 14.

Kammaren åtskildes kl. 1,12 e. m.

Frithiof Ohlsson.

Karl Staaff.

Onsdagen den 18 januari

kl. 10,30 f. m.

§ 1.

I enlighet med kammarens under § 10 i gårdagens protokoll antecknade beslut företogs nu val af sekreterare, till hvilken befattning vice häradshöfdingen E. Nathorst Böös ensam anmält sig såsom sökande.

Valet anställdes i föreskrifven ordning med slutna sedlar; och befans efter valsedlarnes öppnande och uppräknig valet hafva så utfallit, att till sekreterare utsetts bemålde E. Nathorst Böös med 162 eller alla afgifna röster.

Sekreteraren, som härefter instälde sig, öfvertog, efter erhållen kännedom om valets utgång, protokollsföringen.

*Frithiof Ohlsson.**Karl Staaff.*

§ 2.

Herr talmannen och kammarens herrar ledamöter afgingo kl. 10,50 till storkyrkan, hvarest riksdagspredikan hölls. Efter slutad gudstjenst begaf sig kammaren till rikssalen, der äfven Första Kammaren infann sig. Hans excellens herr statsministern, som erhållit förordnande att å Hans Maj:t Konungens vägnar vid tillfället föra ordet, uppläste nu trontalet. Sedan herr statsrådet och chefen för justitiedepartementet föredragit Kongl. Maj:ts berättelse om hvad i rikets styrelse sedan sista lagtima riksdags sammanträde sig tilldragit samt herrar talmän inför tronen framfört uttrycken af kamrarnes undersätliga vördnad äfvensom hvardera mottagit ett exemplar af Kongl. Maj:ts proposition angående statsverkets tillstånd och behof, afslutades ceremonien på rikssalen, hvarefter kammaren, enligt beslut, fattadt före afgången från dess samlingsrum, vid utgåendet från rikssalen åtskildes.

In fidem

E. Nathorst Böös.